

Kapenga Whenua kia kaua e pangia e nga tikanga o Tekiona 117 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894."

PLUNKET, Kawana.

OTA A TE KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te rua-tekau o nga ra o Pepuere, 1908.

Tu ana i reira:

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

NOTEMEA i raro i nga tikanga o tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," kua meinga hei Ture, ka ahei te Kawana i runga i te Ota a tona Kaunihera, ki te kape atu kia kaua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tahi-tekau-ma-whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894" (ka kii i muri ake nei ko "taua Ture"), mo tetahi wa poto, wa roa ranei, i runga ano i nga ritenga me nga tikanga me nga here e ata whakaaturia ana i roto i taua ota, tetahi whenua, tetahi paanga, whai-taketanga ranei abakoa kei hea e takoto ana, e ekingia ana e te mana o taua tekiona; a ka ahei hoki ia ki te kape pera atu i tetahi whenua mo te taha anake ki te tangata kei a ia e rihi ana taua whenua, mo tetahi atu tangata ranei e noho whai-tikanga ana i runga i tetahi whenua kua whakapaia e ia, kua utua ranei e ia he moni ki nga tangata Maori no ratou taua whenua hei rihi hei hoko ranei i taua whenua i mua atu i te mananga o taua Ture: Engari kaua te Ota a te Kaunihera i whakaputaina i raro i nga tikanga o tenei tekiona, e whai mana kia pau ra ano nga marama e rua i muri iho i te ra i panuitia ai i roto i te *Gazette*: Engari hoki ko ia tuku i mahia i whakaotia ranei i raro i nga tikanga o tenei tekiona me ata whakamana e te Kooti i raro i nga tikanga o te rima-tekau-ma-toru o nga tekiona o taua Ture:

A notemea kua puta te kupu a te Poari Takiwa Whenua Maori o Aotea, i te tekau-ma-tahi o nga ra o Tihema, kotahi mano e iwa rau ma whitu, i tae mai nei i te rua-tekau-ma-toru o nga ra o Tihema, kotahi mano e iwa rau ma whitu, whakaatu mai ki te Kawana, he mea pai kia kapea tera poraka tera wahi whenua ranei e mohiatia ano ko Raketapauma Nama 2B Nama 3, kia kaua ai e pangia e nga tikanga o tekiona tahi rau tahi-tekau-ma-whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," he mea kia taea ai taua whenua te rihi:

Na reira, ko His Excellency te Kawana o te Tominiiona o Niu Tireni, i runga i te whakahaerenga me te whakatutukitanga i nga mana me nga kaha kua whakawhiwhia nei ki a ia e tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," i runga hoki i te kupu tohutohu me te kupu whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiiona, tenei ka kape kia kaua ai e tau nga tikanga o tekiona tahi rau tahi-tekau-ma-whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," ki runga ki tera poraka ki tera wahi whenua ranei e mau nei te whakaaturanga i roto i te Kupu Apiti ki tenei, he mea kia taea ai taua whenua te rihi mo nga tau e rua-tekau-ma-tahi.

KUPU APITI.

Katoa tera pihi tera wahi whenua ranei kei roto i te Takiwa Ruri o Moawhango, kei roto i te Takiwa Whenua o Werengitana, tona nui e 50 nga eka e 31 nga paati, nui ake iti iho ranei, e mohiotia ana ko Raketapauma 2B Nama 3, kua uru nei ki roto ki te ota wawahanga a te Kooti Whenua Maori i tubia i te 23 o nga ra o Hune, 1829, a i whakaputaina ki a Te Kahu Wiripine me tetahi atu.

J. F. ANDREWS,

Mo te Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Panuitanga i raro i "Te Ture Whenua Maori (Whakamananga Take Tika), 1893."

I ROTO I TE KOOTI WHAKAMANANGA, TAKIWA O PONEKE.

I roto i te ritenga o "Te Ture Whenua Maori (Whakamananga Take Tika), 1893"; me tetahi tuku a Waitaoro Raniera me etahi atu ki a Mere Ana Ekirinini (Pakeha).

KIA mohio mai tera e tonoa e Te Eriata, o te taha roa mo Mere Ana Ekirinini, wahine pouaru, ki te Kooti Whakamananga ina tu taua Kooti Whenua Maori ki Poneke, a te 20 o nga ra o Maehe, 1908, a te hawhetanga atu o te tekau o nga haora i te ata, a muri tata iho ranei ana watea te Kooti ki tana take, kia whakaputaina he ota whakamananga mo taua tukunga i te whenua ka whakamaramatia ake nei ki a ia ki a Mere Ana Ekirinini, a kia whakahaua hoki te Kai-rehita o taua takiwa nei ki te rehita i taua pukapuka tukunga, i raro tonu i nga take e whai ake nei, ara:—

1. Ko ia ko Waitaoro Raniera, o Porirua, e tata ana ki Poneke, e tu nei ano hoki hei kai-tiaki mo Rangirere Kapo raua ko Wekipiri Kapo, ko Iraia Raniera, o Pukearuhe, Taranaki, ko Piripi Ngakuri, o Parihaka, Taranaki, ko Riripeti Iraia raua ko Hineteiri, o Pukearuhe ano hoki, ko Mere Ngakere, o Whangarae, i te Takiwa Porowinitanga o Nerehana, Maori katoa tupu ake, na, mai o te wa o taua tukunga nei taea noatia tenei wa kua whakamanaia ratou tonu hei tangata sika ki tetahi wahi whenua e takoto nei i te Takiwa ki Poneke, a e mohiotia nei ko Hinakitaka Poraka, ko te rahi e 200 eka, nui ake iti iho ranei, a ko te whenua tonu e mau mai nei nga whakaaturanga i te pukapuka take tika, Pukapuka 105, wharangi 240.

2. Na, i raro i nga tikanga o tetahi pukapuka tuku i tubia i te 7 o nga ra o Pepuere, 1898, i tukua whakareretia e taua hunga Maori nei o ratou take ki taua whenua ki Hinakitaka Poraka, ki a ia ki a Mere Ana Ekirinini, wahine a Henare Ekirinini, o Te Roa Haata, Mahi-paamu, mo nga moni e £200.

3. Ko taua pukapuka tuku whakarere atu i ata whakamanaia mai e te Kooti Whenua Maori, ki Otaki, i te 24 o nga ra o Hurae, 1898, a i utua katoatia atu nga moni o taua hoko ki te hunga no ratou ra taua whenua.

4. Na, i te wa i whakamanaia ai taua tuku nei e takoto ana taua whenua i raro i nga here o te rarangi 117 o "Te Ture Whenua Maori, 1894," na kore iho, i rehitatia taua pukapuka tuku nei e te Kai-rehita, i te mea kihai i matua-unuhia atu aua here, na no reira, kahore ano a ia a Mereana Ekirinini i whiwhi take noa, mo taua tikanga aua hanga noaiho nei.

5. Na, ko te hunga kua oti ake nei te whakahaua o ratou ingoa i te rarangi nama 1 nei to hunga e hiahia atu nei kia tino whakamutua atu o ratou take ki te whakatau tonu a te Kooti, a ko te hunga ano hoki tena e hiahia nei te kai tono nei kia ata whakawhiwhia ki nga tauira o taua tono nei.

I tubia i tenei te 6 o nga ra o Pepuere, 1908.

Na MERE ANA EKIRITINI

(Na ona rola na FIELD, LUCKIE, me TOOGOOD,
ko ta ratou whare whakaputanga ko Nama 29,
Petetone Tiriti, Poneke).

Ki te Kai-rehita, Kooti Whakamananga, Poneke.